

PAPER DETAILS

TITLE: Romantik İlişkilerde Aldatmaya Yönelik Tutumu Belirleyen Faktörler: Ebeveyn Aldatması
Yasantisi, Bağlanma Biçimi ve İlişki Doyumunun Rolü

AUTHORS: Tugba Ceren Deniz, Sinem Baltacı

PAGES: 1311-1331

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3378084>

Romantik İlişkilerde Aldatmaya Yönelik Tutumu Belirleyen Faktörler: Ebeveyn Aldatması Yaşantısı, Bağlanma Biçimi ve İlişki Doyumunun Rolü*

Factors Determining the Attitude Towards Infidelity in Romantic Relationships: The Role of Parental Infidelity Experience, Attachment Style, and Relationship Satisfaction

Tuğba Ceren DENİZ^[1] Sinem BALTACI^[2]

Başvuru Tarihi: 01 Eylül 2023

ÖZ

Kabul Tarihi: 19 Ekim 2023

Aldatma evliliklerin sona ermesinin en yaygın nedeni olarak öne çıkmaktadır. Yaygınlık çalışmaları da aldatmanın ilişki dinamikleri ve buna bağlı kişisel ve ilişkisel psikoterapi çalışmaları için araştırılmasının önemini göstermektedir. Bu çalışmada kişilerin aldatmaya yönelik tutumları ile ilişkili olabilecek (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, ilişki durumu, çocuk sahibi olma durumları, ebeveyn aldatması, bağlanma örüntüsü ve ilişki doyumu) faktörleri incelemek amaçlanmıştır. Buna göre, 18 ila 65 yaş arasında (Ort. = 31.24, SS = 9.66), en az 6 aydır romantik bir ilişki içinde olan 751 katılımcıdan aldatmaya ilişkin çeşitli sorular içeren demografik bilgi formu, Yakın İlişkilerde Yaşantılar II Ölçeği, İlişki Doyumu Alt Ölçeği ve Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği aracılığıyla veriler alınmıştır. Yapılan regresyon analizi ve düzenleyicilik analizi sonuçlarına göre, daha genç yaşın, çocuk sahibi olmanın, daha resmi bir ilişkide olmanın aldatmaya yönelik daha negatif tutumları beraberinde getirdiği görülmüştür. Cinsiyetin, ilişki süresinin ve eğitim durumunun ise anlamlı bir ilişkisi bulunmamıştır. Bağlanma biçimlerinden kaçınan bağlanmanın ve ebeveyn aldatması deneyiminin yine bu tutumu artırdığı görülmüştür. Son olarak kişilerin ilişkiden aldıkları doyum, daha öncesindeki ilgili tüm değişkenler kontrol edildiğinde dahi aldatmaya yönelik tutumların önemli bir yordayıcısı olarak belirmiştir. Düzenleyicilik analizleri ise, bağlanma boyutları, ilişki doyumu ile aldatma tutumu arasında ebeveyn aldatmasının düzenleyici etkisi olmadığını göstermiştir. Bulgular alanyazın ışığında değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: romantik ilişkilerde aldatma, aldatmaya yönelik tutum, ebeveyn aldatması, bağlanma, ilişki doyumu

Received Date: September 01, 2023

ABSTRACT

Accepted Date: October 19, 2023

One of the most common reasons for a marriage to end is infidelity. Relevant studies further demonstrate the significance of exploring this topic in order to understand the relationship dynamics and their consequences for personal and relational psychotherapy. The purpose of this study is to investigate the influence of various factors (age, gender, education level, relationship status, having a child, parental infidelity, attachment patterns, and relationship satisfaction) on individuals' attitudes towards infidelity in their romantic relationships. Accordingly, data was collected from 751 participants between the ages of 18 and 65 years (M = 31.24, SD = 9.66), who had been in a romantic relationship for at least six months. This data was gathered through a questionnaire containing various demographic questions related to infidelity, the Experiences in Close Relationships II Scale, the Relationship Satisfaction's Subscale and the Attitude Towards Infidelity Scale. According to the results of the conducted regression analysis and moderation analysis, it was observed that a younger age, parenthood, and being in a more formal relationship were associated with more negative attitudes towards infidelity. It was not found any significant relationship of gender, relationship duration, and education level. However, it was observed that an avoidant attachment style and the experience of parental infidelity also contributed to an increase in these negative attitudes towards infidelity. Lastly, individuals' satisfaction with their relationships emerged as a significant predictor of attitudes towards infidelity even when checking for the previously mentioned variables. The moderation analyses indicated that parental infidelity did not have a moderating effect on the relationship between attachment dimensions, relationship satisfaction, and attitudes towards infidelity. These findings were evaluated in the context of the existing literature, providing valuable insight into the factors influencing attitudes towards infidelity in romantic relationships.

Keywords: infidelity in romantic relationships, attitudes towards infidelity, parental infidelity, attachment, relationship satisfaction

Avf Cite Deniz, T. C., & Baltacı, S. (2023). Romantik ilişkilerde aldatmaya yönelik tutumu belirleyen faktörler: Ebeveyn aldatması yaşantısı, bağlanma biçimi ve ilişki doyumunun rolü. *Humanistic Perspective*, 5 (3), 1311-1331. <https://doi.org/10.47793/hp.1353574>

* Bu makale birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

^[1] Uzman Klinik Psikolog | Bahçeşehir Üni. | Lisansüstü Eğitim Enstitüsü | Klinik Psikoloji | İstanbul | Türkiye | ORCID: 0000-0003-2339-6143 | deniz.tugbaceren@gmail.com
^[2] Dr. Öğr. Üyesi | Yalova Üniversitesi | İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi | Psikoloji | Yalova | Türkiye | ORCID: 0000-0002-0037-9909

GİRİŞ

Aldatma kavramı “bir çiftin duygusal ve/veya cinsel birlikteliğine ilişkin varsayılan veya belirtilen sözleşmenin ihlali” olarak tanımlanmaktadır (Akın, 2013; Fife vd., 2008). Birçok çift için ciddi bir sorun olan aldatma, evliliklerin en yaygın sona erme nedenlerinden biri olarak kabul edilmektedir (Jang vd., 2002). Aldatmaya dair yapılan yaşam boyu yaygınlık tahminleri analizlerinde bu deneyimin %20 ila %52 arasında olduğu bilinmektedir (Peters ve Meltzer, 2023; Tuttle ve Davis, 2015). Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK, 2021) verilerine göre ise kadınların boşanma nedenleri arasında, aldatmanın %19 oranıyla en yaygın neden olduğu, erkekler için ise bu oranın %8 olup en yaygın 4. neden olduğu görülmüştür. Aynı çalışmada, Türkiye’de evliliklerin %14’ünün aldatma nedeniyle sona erdiği, bu nedenle aldatmanın en yaygın 2. boşanma nedeni olduğu bulunmuştur. Dünya genelinde ise evli kadınların %26 ila %70’inin ve evli erkeklerin %33 ila %75’inin eşlerini aldattığı tahmin edilmektedir (Platt vd., 2008).

Bir ilişkideki anlaşmanın ihlali olarak kabul edilen başka bir kişiyle gizli romantik ilişkiye girme durumunun genellikle derin bir acıya yol açtığı ve romantik ilişkilerin istikrarını, performansını ve toleransını tehdit eden önemli bir faktör olduğu belirtilmektedir (Fife vd., 2008; Mark vd., 2011). Aldatmanın hem partnerler hem de ilişkiler üzerinde ciddi psikolojik (*örneğin; özsaygının azalması, partnerlere olan güvenin zedelenmesi, aile içi şiddet, ayrılık ve boşanma gibi*) ve fiziksel (*örneğin; cinsel yolla bulaşan hastalıklar gibi*) sorunlara yol açtığı raporlanmıştır (Butler vd., 2010; Laumann vd., 2000; Wiederman, 1997).

Aldatma ve aldatmanın nedenlerini inceleyen araştırmalar; ilişki dinamiklerini etkileyen faktörlere veya kişilerin özgün deneyimlerine, özelliklerine ve aile örüntülerine bakmaktadır (örn, Fincham ve May, 2017). Aldatma ile ilişkili faktörlere bakıldığında ilk olarak cinsiyet üzerine yapılan çalışmalar göze çarpmaktadır. Glass ve Wright (1992) tarafından yürütülen bir araştırmada, aldatma tutumları ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olduğu ortaya koyulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, erkekler evlilik dışı cinsel ilişkiyi genellikle duygusal bir paylaşım olmadan, sadece cinsel bir deneyim olarak görmeye daha meyilliyken; kadınlar duygusal ve cinsel paylaşımları birbiriyle ilişkilendirmeye daha yatkındır. Buna benzer sonuçlar, duygusal ve cinsel aldatmanın bir arada olduğu aldatma vakalarını inceleyen diğer çalışmalarda da bulunmuştur. Örneğin, Spainer ve Margolis (1983) tarafından yürütülen bir çalışmada kadınların duygusal deneyime daha fazla önem verdiği ve bu durumun kadınların aldatma eğilimini artırdığı gözlemlenmiştir. Bu nedenle, kadınların duygusal yakınlık ve cinsellik bir arada bulunduğu durumlarda daha sık aldatma eğiliminde olduğu öne sürülmüştür (Glass ve Wright, 1985). Aldatma tiplerinin duygusal etkilerine bakıldığında ise kadınların duygusal aldatma, erkeklerin ise cinsel aldatma söz konusu olduğunda daha fazla üzümlük hissettiği raporlanmıştır (Brand vd.,

2007; Brase vd., 2014; Buss vd., 1992; Easton vd., 2007; Edlund ve Sagarin, 2017; Frederick vd., 2007; Harris 2000; Tagler ve Jeffers, 2013; Treger ve Sprecher, 2011).

Aldatma ile ilişkili ele alınan değişkenlerden bir diğeri ilişki doyumudur. Çalışmalar, aldatmanın düşük ilişki doyumu ile güçlü bir ilişki içinde olduğunu göstermektedir (Allen ve Baucom, 2006; Atkins vd., 2001; Barta ve Kiene, 2005). Rusbult ve arkadaşları (1998), ilişki doyumunun romantik bir ilişkide yaşanan duygusal deneyim olduğunu ve bir partnerin diğerinin temel ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamamasının bu doyumu belirlediğini öne sürmüştür. Hawkins (1968) ise evlilik ilişkisindeki ilişki doyumunun, kişinin deneyimlediği ilişki tatmini ve mutluluk ile ilişkili olduğunu belirtmiştir. Yatırım modeline göre, kişiler memnun oldukları ilişkilerde partnerlerine daha bağlı olmakta, böylece başka partner aramaya yönelik eğilimleri azalmaktadır. Diğer bir deyişle, ilişki doyumunun azalmasının kişilerin alternatif partnerlere yönelmesi ve dolayısıyla aldatma davranışı üzerinde kiritik bir rolü vardır (akt. McDaniel vd., 2017). Barta ve Kiene (2005), aldatmanın temel nedeni olarak ilişki tatmininde olan eksiklik olduğunu göstermiştir. Atkins ve arkadaşları (2001) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada ise, yüksek ilişki doyumu bildiren evli kişilerin eşlerini aldatma olasılıklarının diğerlerine kıyasla dört kat daha az olduğu raporlanmıştır. Benzer şekilde, Glass ve Wright (1997), evlilik doyumu ile her türden aldatma (duygusal, cinsel veya her ikisi birden) arasında negatif bir ilişki olduğunu bulgulamıştır. Sosyal medya ile ilişkili aldatma davranışlarını inceleyen başka bir araştırmada ise sosyal medya aracılığıyla gerçekleştirilen aldatma girişimlerinin düşük ilişki doyumu ile ilişkili olduğu gösterilmiştir (McDaniel vd., 2017).

Aldatmanın önemli bir başka belirleyicisinin bağlanma boyutları olduğu belirtilmektedir (Hazan ve Shaver, 1987). Bağlanma teorisi, yetişkin bireylerin romantik ilişkilerindeki güvensizliklerini iki ana boyutta değerlendirmektedir: 1) terk edilme kaygısı ve 2) yakınlıktan kaçınma (Brennan vd., 1998). Kaygı; terk edilme korkusu, aşırı yakınlaşma isteği ve başkalarına bağımlılığı ifade ederken, kaçınma genellikle yakınlık ve başkalarına bağımlı olmaya karşı duyulan rahatsızlığı temsil eder. Çalışmalar, kaygılı bağlanan bireylerin genellikle yakın ilişkiler kurma ihtiyacı içinde olduklarını göstermektedir (Hazan ve Shaver, 1987). Aldatma ve bağlanma ilişkisini inceleyen bir çalışmada, kaçınan bağlanma biçimine sahip kişilerin, duygusal yakınlığın düşük olduğu cinsel davranışlar göstermeye daha yatkın olduğu belirtilmiştir (akt. Allen ve Baucom, 2004). Özellikle, daha kaçınan bağlanan bireylerin, daha sık rastgele ilişki deneyimledikleri tespit edilmiştir (Brennan vd., 1998). Ayrıca, bu tür bağlanan bireylerin partnerlerine duygusal olarak mesafeli oldukları ve fiziksel ile duygusal yakınlığın birbirinden ayrıldığı tek gecelik ilişkilere daha fazla eğilim gösterdikleri bulunmuştur (Brennan ve Shaver, 1995; Schmitt, 2005). Bağlanma kaygısı ile aldatma arasındaki ilişkiyi ve altında yatan mekanizmaları inceleyen bir çalışma, bağlanma kaygısı yüksek olan kişilerin, bekar kalma

korkusunu engellemek için aldatma davranışına daha yatkın olduğunu bulmuştur (Sakman vd., 2021). Ayrıca, diğer çalışmalar da bağlanma kaygısının aldatma davranışını öngördüğünü desteklemektedir (Bogaert ve Sadava, 2002; Pereira vd., 2014). Sonuç olarak, kişinin bağlanma biçiminin romantik ilişkilerindeki aldatma tutum ve/veya davranışlarıyla ilişkili olduğu öne çıkmaktadır.

Romantik ilişkilerdeki aldatmaya yönelik tutumu etkileyen faktörler araştırılırken partnerlerin aldatma ile ilişkili kendi çocukluk yaşantılarının olası etkileri de göz önüne alınmalıdır. Alanyazında birçok çalışma, çocuklukta ebeveyn aldatması bilgisinin yetişkinlikte kişilerin romantik ilişkilerinde olumsuz deneyimlere yol açabileceğini öne sürmektedir. Örneğin, Borst'un yaptığı bir çalışmada (2015), ebeveynlerin evlilik dışı ilişkisinden haberdar olan çocukların aldatmayı kabul edilebilir bir davranış olarak görme eğiliminde olduğu raporlanmıştır. Platt ve arkadaşları (2008) ile Havlicek ve arkadaşlarının (2011) çalışmaları da bu deneyime sahip kişilerin yetişkinliklerinde kendi partnelerini aldatmaya yatkın olabileceklerini bildirmiştir. Bunun sebebine yönelik yapılan tartışmalar, bu bilginin çocukların evlilik hakkındaki beklentilerini sarsabileceği, kişiler arası ilişkilerde güven sorunlarına neden olabileceği ve travmatik etkilere yol açabileceği yönündedir (akt. Booth ve Amato 2001; Hunyady vd., 2008; Negash ve Morgan, 2016; Yoshimura ve Galvin, 2017). Ek olarak, ebeveyn aldatması, çocukların hem mevcut zaman diliminde hem de gelecekte riskli davranışlarda bulunmasına ve güvensiz bağlanma biçimi sergilemesine yol açmaktadır (Thorson, 2009). Ayrıca, aldatma ile baş edemeyen çiftlerin çocuklarının da yoğun bir çatışmaya maruz kaldığı ve ebeveyn aldatmasının çocukların suçluluk, kaygı, korku, endişe, depresyon, şok ve agresyon gibi olumsuz deneyimleri sonucunda sağlıklı duygusal gelişimlerine ket vurduğu söylenmektedir (akt. Negash ve Morgan, 2016). Son olarak ebeveyn aldatması bilgisine sahip olmanın kendi sosyal yaşamlarında iletişim becerilerinin zayıflasına neden olabileceği gibi başkalarına karşı oluşturdukları sınırların zayıflamasına da yol açabileceği öne sürülmektedir (Thorson, 2009).

Bu araştırmada, kişilerin aldatmaya yönelik tutumlarını etkileyen değişkenler incelenecektir. Özellikle, Türkiye örnekleminde romantik ilişkilerdeki aldatma davranışında etkili olabileceği düşünülen demografik (cinsiyet, eğitim düzeyi, yaş), ilişkiye dair (ilişki süresi, ilişki durumu, çocuk sahibi olma durumu), aile dinamikleri ve kişisel süreçlere dair (ebeveyn aldatması yaşantısı ve bağlanma biçimi) ve ilişki doyumuna dair değişkenlerin aldatmaya yönelik tutum üzerindeki etkisi incelenecektir. Romantik ilişkilerde önemli bir sorun olarak kabul edilen aldatma ve onu etkileyen faktörlerin derinlemesine incelenmesi, bu sorunun daha iyi anlaşılmasına, buna bağlı olarak konu ile ilişkili klinik uygulama yöntemlerinin geliştirilmesine ve var olan yöntemlerin iyileştirilmesine katkı sağlayacaktır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, nicel bir metodoloji kapsamında, ilişkisel dinamiklerin test edildiği bir regresyon modeli ile düzenleyici etkilerin incelendiği bir Process Macro modeli (Hayes, 2022) kullanılmıştır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

18 ila 65 yaş aralığında ve en az 6 aylık romantik ilişkisi olan 751 katılımcı (514 kadın; 237 erkek) bu çalışmaya dahil edilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu 25-29 yaş aralığında (*ort.* = 31.24, *SS* = 9.66) ve lisans eğitim düzeyindedir (%63.8). Katılımcıların büyük bir kısmı (%51.9) ilişki durumunu “Sevgili” olarak belirtirken %24.5’inin ilişki süreleri 6 ay ila 1 yıl arasında değişmektedir. Katılımcıların %72.7’si partnerlerini hiçbir zaman aldatmadıklarını ve %69.2’si ebeveynlerinin birbirlerini aldatmadıklarını belirtmiştir. Katılımcıların demografik bilgilerine ait detaylı sonuçlar Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1

Örneklemen demografik özellikleri

Özellikler	Gruplar	N	%
Cinsiyet	Kadın	237	31.6
	Erkek	514	68.4
Yaş	18-24	264	35.2
	25-29	269	39.4
	30-40	109	14.5
	40-65	82	10.9
Eğitim Düzeyi	İlkokul	2	0.3
	Ortaokul	3	0.4
	Lise	48	6.4
	Lisans	479	63.8
	Lisansüstü	219	29.2
İlişki Durumu	Evli	242	32.2
	Nişanlı	38	5.1
	Sevgili	390	51.9
	Evli değiliz, birlikte yaşıyoruz	65	8.7
	Açık ilişki	16	2.1
İlişki Süresi	6 ay -1 yıl	184	24.5
	1 yıl - 3 yıl	166	22.1
	3 yıl - 5 yıl	155	20.6
	5 yıl - 10 yıl	127	16.9
	10 yıl -15 yıl	48	6.4
	15 yıl ve üzeri	71	9.5
Çocuk Sahibi Olma	Hayır	581	77.4
	Evet	170	22.6
Partneri Aldatma Durumu	Hayır	546	72.7
	Evet	205	27.3
Ebeveyn Aldatması	Hayır	520	69.2
	Evet	231	30.8

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu. Katılımcıların demografik bilgilerini elde etmek amacıyla geliştirilen kişisel bilgi formunda kişilerden cinsiyetleri, yaşları, eğitim seviyeleri, ilişki durumları, mevcut ilişkilerinin süresi, daha önce partnerlerini aldatıp aldatmadıkları, eğer aldatılırsa bu aldatmanın türü (duygusal veya cinsel), çocukluk döneminde ebeveyn aldatması hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları, eğer bu konuda bilgi sahibi iseler bunu öğrendikleri yaşları ve aldatan ebeveynin kim olduğu gibi konulara dair bilgiler toplanmıştır.

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II. Fraley ve arkadaşları (2000) tarafından, yetişkin bağlanma süreçlerindeki kaygılı ve kaçınan bağlanma boyutlarını değerlendirmek amacıyla geliştirilen bir ölçüm aracıdır. Ölçek toplamda 36 maddeden oluşmakta ve bunların 18'i kaygı boyutunu, 18'i ise kaçınma boyutunu ölçmektedir. Maddelerin 14 tanesi ters puanlanırken, tek sayılı sorular kaçınma boyutunun, çift sayılı sorular ise kaygı boyutunun puanlaması için kullanılmaktadır. Bu ölçüm aracında kişilerin bağlanma boyutları 7'li Likert tipinde (1 = "Kesinlikle katılmıyorum", 7 = "Kesinlikle katılıyorum") bir değerlendirme ile ölçülmektedir. Ölçüm aracının Türkçe'ye uyarlaması Selçuk ve arkadaşları (2005) tarafından yapılmış ve bu uyarlamada kaygı ve kaçınma alt boyutları için iç tutarlılık katsayıları sırasıyla .86 ve .90 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca, test-tekrar test güvenirliği kaygı ve kaçınma alt boyutları için sırasıyla .82 ve .81 olarak bulunmuştur. Bu çalışma kapsamında yapılan güvenirlik analiz sonucunda ise Cronbach Alfa değeri kaçınma alt boyutu için .85; kaygılı bağlanma alt boyutu için .89 olarak hesaplanmıştır.

İlişki İstikrarı Ölçeğinin İlişki Doyumu Alt Ölçeği. İlişki İstikrarı Ölçeği (İİÖ), romantik ilişkilerde ilişki yatırımını, başka bir partnerle olma seçeneğini değerlendirmeyi, ilişki doyumunu ve bağlılığı ölçmek amacıyla Rusbult ve arkadaşları (1998) tarafından geliştirilmiştir. Bu ölçek, dört alt boyuttan oluşmaktadır: İlişki Doyumu Alt Ölçeği (İDAÖ), Seçeneklerin Niteliğini Değerlendirme Alt Ölçeği (SNDAÖ), İlişki Bağlanımı Alt Ölçeği (İBAÖ) ve İlişki Yatırımı Alt Ölçeği (İYAÖ). İDAÖ, SNDAÖ ve İBAÖ 10 maddeden ve İYAÖ 7 maddeden oluşmaktadır. Rusbult ve arkadaşları (1998) tarafından yürütülen üç ayrı geçerlilik güvenirlik çalışmasında, İBAÖ için iç tutarlılık katsayısı .91 ile .95 arasında, İDAÖ için .92 ile .95 arasında, SNDAÖ için .82 ile .88 arasında ve İYAÖ için .82 ile .84 arasında değiştiği bulgulanmıştır. Bu çalışmada, romantik ilişki doyumunu ölçmek için sadece İDAÖ alt ölçeği kullanılmıştır. Bu alt ölçekte; ilk 5 madde 4'lü Likert tipinde (1 = "Tamamen Yanlış", 4 = "Tamamıyla Doğru") ve son 5 madde ise 9'lu Likert tipindedir (1 = "Tamamen Yanlış", 9 = "Tamamıyla Doğru"). Ölçeğin Türkçe'ye uyarlama çalışması Büyükkşahin ve arkadaşları (2005) tarafından yürütülmüş ve İDAÖ'nün iç tutarlılık katsayısı .90 olarak raporlanmıştır. Bu çalışma kapsamında yapılan güvenirlik analizi sonucunda bu alt ölçeğin Cronbach Alfa değeri .92 olarak hesaplanmıştır.

Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği. Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği, romantik ilişkilerde bireylerin partnerlerini aldatmaya yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla Whatley (2008) tarafından geliştirilmiştir. Bu ölçekte, 7'li Likert tipinde (1 = "Kesinlikle katılmıyorum", 7 = "Kesinlikle katılıyorum") derecelendirilen 12 madde bulunmakta ve 6 madde ters puanlanmaktadır. Ölçekten 12 ila 84 puan arasında puan alınmakta ve yüksek puanlar bireyin aldatmaya karşı daha hoşgörülü bir tutum sergilediğini göstermektedir. Whatley (2008) tarafından gerçekleştirilen geçerlik güvenirlik çalışmasında, ölçeğin Cronbach Alfa değeri .80 olarak bulunmuştur. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlaması Toplu-Demirtaş ve arkadaşları (2014) tarafından yapılmış iç tutarlılık katsayısı orijinal ölçekte olduğu gibi .80 olarak saptanmıştır. Bu araştırma kapsamında yapılan güvenirlik analizi sonucunda ölçeğin Cronbach Alfa değeri .82 olarak hesaplanmıştır.

Veri Toplama Süreci

Etik Kurul izni alındıktan sonra, çalışmanın amacının aldatma davranışının doğasını incelemek olduğu bilgisini içeren katılım afişi, kolay ulaşılabilirlik yöntemi kullanılarak çevrimiçi platformlarda paylaşılmıştır. Araştırma bağlantısına tıklayarak her katılımcıya araştırmanın temel bilgilerinin yer aldığı ve gönüllülük esasına dayandığını belirten bilgilendirilmiş onam formu iletilmiştir. Araştırmaya katılmaya gönüllü olan katılımcılara ilk olarak demografik form, sonrasında diğer ölçüm araçları sunulmuştur. Araştırmaya katılım yaklaşık 20 dakika sürmüştür.

Etik Onay

Araştırmanın yürütülmesi için Bahçeşehir Üniversitesi Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan (01.06.2022 tarihinde E-20021704-604.01.02-34878 numaralı olay kararı ile) ilgili etik izin alınmıştır.

Verilerin Analizi

Söz konusu analizlerin yürütülmesi amacıyla, elde edilmiş veriler SPSS 24.0 programına aktarılmış ve ardından analize uygun hale getirilmiştir. Çevrimiçi bir şekilde yürütülen araştırmada soruların hepsi katılımcılara cevaplanması zorunlu sorular olarak yöneltildiği için verilerde herhangi bir kayba rastlanmamıştır. Ölçeklere yönelik uç değer ve normallik analizleri yürütülmeden önce ölçeklerin ters madde kodlamaları yapılmış, toplam puanları hesaplanmıştır. Ardından ölçeklerin toplam puanlarına yönelik z puanları hesaplanmış ve ölçeklere ilişkin elde edilen uç değerler incelenmiştir. Nihai olarak 751 katılımcıdan elde edilen veriler ile analizler yürütülmüştür. İlişki doyumu, kaygılı bağlanma ve kaçınan bağlanma değişkenlerinin aldatmaya yönelik tutum ile ilişkisinde ebeveyn aldatmasının düzenleyici etkisi olup olmadığı Hayes'in düzenleyicilik analizleri ile incelenmiştir. IBM SPSS 24.00 programında Hayes (2022) tarafından öne sürülen PROCESS v3.5 eklentisi kurularak yürütülen analizde, modeller arasından Basit

Düzenleyici Değişken Analizi (Model 1) seçilmiş ve uygulanmıştır. 5000 bootstrap örnekleme sayısı ile %95 güven aralığı kullanılarak sürdürülen analizler (Hayes, 2022), her bir yordayıcı değişken (İlişki doyumu, kaygılı bağlanma ve kaçınan bağlanma) için ayrı olarak üç model ile analiz edilmiştir.

BULGULAR

Araştırmada incelenen değişkenlere yönelik bilgiler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Değişkenlerin istatistiki değerleri

Değişkenler	N	Ort.	SS	Min.	Mak.
Kaygılı Bağlanma	751	63.49	19.53	24	124
Kaçınan Bağlanma	751	47.58	15.69	20	104
İlişki Doyumu	751	7.38	1.72	1	9
Aldatmaya Yönelik Tutum	751	23.79	11.46	12	69

Not: Ort. = Ortalama, SS = Standart Sapma, Min. = Minimum Değer, Mak. = Maksimum Değer.

Çalışmada yer alan temel değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi yürütülmüştür. Analizden elde edilen bulgular Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3

Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon analizi sonuçları

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Cinsiyet	1	-.28**	.12**	.11**	-.19**	.26**	.09*	.16**	.09**	-.09*	-.10**
2. Yaş		1	-.07	-.44**	.56**	-.66**	-.04	-.08*	.01	-.06	.17**
3. Eğitim			1	.05	-.06	.19**	-.03	-.06	-.07	.07	-.04
4. İlişki Durumu				1	-.55**	.54**	.02	.14**	.06	-.07*	.07
5. İlişki Süresi					1	-.61**	-.02	-.21**	-.06	.04	.11**
6. Çocuk Sahibi Olma						1	.06	.13**	-.01	.04	-.16**
7. Ebeveyn Aldatması							1	.05	.04	-.08*	.06
8. Kaygılı Bağlanma								1	.50**	-.41**	.12**
9. Kaçınan Bağlanma									1	-.56**	.23**
10. İlişki Doyumu										1	-.29**
11. Aldatmaya Yönelik Tutum											1

* $p < .05$, ** $p < .001$.

Tablo 3’ten de takip edilebileceği gibi, yaş ile kaçınan bağlanma arasında anlamlı bir ilişki bulunmazken ($p > .05$), kaygılı bağlama düzeyi arasında düşük düzeyde ve negatif yönlü; aldatmaya yönelik tutum düzeyi ile arasında düşük düzeyde pozitif yönlü ilişki bulunmuştur (sırasıyla, $r = -.08$, $p < .05$; $r = .17$, $p < .001$). Ancak, eğitim düzeyi ile bağlanma biçimleri, ilişki doyumu ve aldatmaya yönelik tutum düzeyi arasında anlamlı ilişkiler bulunamamıştır ($p > .05$). İlişki süresi arttıkça bireylerin kaygılı bağlanma düzeylerinin azaldığı ($r = -.21$, $p < .001$); ancak aldatmaya yönelik tutum düzeylerinin yükseldiği ($r = .11$, $p < .001$) görülmüştür. Ek olarak, kaygılı

ve kaçınan bağlama düzeyi arttıkça ilişkiden alınan doyum düzeyinin azaldığı (sırasıyla, $r = -.41$, $p < .001$; $r = -.56$, $p < .001$) ve aldatmaya yönelik tutum düzeyinin yükseldiği (sırasıyla, $r = .12$, $p < .001$; $r = .23$, $p < .001$) bulunmuştur. Son olarak, ilişkiden alınan doyum arttıkça aldatmaya yönelik tutum düzeyinde azalma görülmüştür ($r = -.29$, $p < .001$).

Aldatmaya Yönelik Tutum Puanını Yordayan Bağımsız Değişkenlerin Hiyerarşik Çoklu Doğrusal Regresyon Analizleri

Araştırmada ilgili değişkenlerin aldatmaya yönelik tutumu yordama gücü Hiyerarşik Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi uygulanarak test edilmiştir. Analize dahil edilen değişkenler Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4

Aldatmaya yönelik tutum için hiyerarşik regresyon analizi sonuçları

Yordayıcı Değişkenler	R ²	Düzeltilmiş R ²	Δ R	Δ F	B	β	t
Blok 1	.03	.03	.03	8.23**			
Cinsiyet					-1.46	-.06	-1.57
Yaş					1.75	.15	3.95**
Eğitim					-.53	-.03	-.75
Blok 2	.07	.07	.04	11.24**			
Cinsiyet					-1.03	-.04	-1.12
Yaş					1.42	.12	2.43*
Eğitim					-.19	-.01	-.28
İlişki Durumu					2.62	.25	5.60**
İlişki Süresi					.54	.07	1.51
Çocuk Sahibi Olma					-4.27	-.16	-2.92*
Blok 3	.13	.12	.06	15.73**			
Cinsiyet					-1.91	-.08	-2.12*
Yaş					1.15	.10	2.02*
Eğitim					.24	.01	.35
İlişki Durumu					2.45	.23	5.36**
İlişki Süresi					.71	.10	2.04*
Çocuk Sahibi Olma					-4.12	-.15	-2.89*
Ebeveyn Aldatması					1.70	.07	1.98*
Kaygılı Bağlanma					.02	.04	.97
Kaçınan Bağlanma					.15	.21	5.13**
Blok 4	.16	.15	.03	26.35**			
Cinsiyet					-2.17	-.09	-2.44*
Yaş					.94	.08	1.68
Eğitim					.31	.02	.47
İlişki Durumu					2.26	.22	5.02**
İlişki Süresi					.73	.10	2.13*
Çocuk Sahibi Olma					-3.69	-.14	-2.63*
Ebeveyn Aldatması					1.38	.06	1.64
Kaygılı Bağlanma					.00	.00	.10
Kaçınan Bağlanma					.08	.11	2.47*
İlişki Doyumu					-1.42	-.21	-5.13**

Not. ΔR = R değişimi, ΔF = F değişimi. * $p < .05$, ** $p < .001$

Analiz sonucunda elde edilen bulgulara göre, ilk model varyansın %3'ünü açıklamış [$F(3, 747) = 8.23$, $p < .001$] ve yalnız yaş aldatmaya yönelik tutumu anlamlı düzeyde yordamıştır [$\beta = .15$, $t(751) = 3.95$, $p < .001$]. İkinci model modele eklenen ilişki durumu, ilişki süresi ve çocuk sahip olma değişkenleri ile bu model ek olarak varyansın %4'ünü açıklamış (F değişim $(3, 744) = 11.24$, $p < .001$) ve ilişki durumu ve çocuk sahibi olma değişkenleri aldatmaya yönelik tutumu anlamlı bir

şekilde yordamıştır, sırasıyla, $[\beta = .25, t(751) = 5.60, p < .001]$, $[\beta = -.16, t(751) = -2.92, p < .05]$. Ebeveyn aldatmasının ve bağlanma biçimlerinin (kaçıngan ve kaygılı bağlanma) eklendiği üçüncü model, açıklanan varyans düzeyinde %6'lık bir değişim yaratmış ($F_{\text{değişim}}(3, 741) = 15.73, p < .001$) ve kaygılı bağlanma hariç diğer iki değişken aldatma yönelik tutumu anlamlı şekilde yordamıştır, sırasıyla, $[\beta = .07, t(751) = 1.98, p < .05]$, $[\beta = .21, t(751) = 5.13, p < .001]$. Son olarak modele eklenen ilişki doyumu ile modelin açıkladığı varyans %15'e yükselmiştir ($F_{\text{değişim}}(1, 740) = 26.35, p < .001$) ve ilişkimi doyumu aldatmaya yönelik tutumu anlamlı şekilde yordamıştır ($\beta = -.21, t(751) = -5.13, p < .001$).

İlişki Doyumu, Kaygılı Bağlanma ve Kaçıngan Bağlanma Değişkenlerinin Aldatmaya Yönelik Tutum ile İlişkisinde Ebeveyn Aldatmasının Düzenleyici Etkisi

İlişki doyumu, kaygılı bağlanma ve kaçıngan bağlanma değişkenlerinin aldatmaya yönelik tutum ile ilişkisinde ebeveyn aldatmasının düzenleyici etkisi olup olmadığı Hayes'in düzenleyicilik analizleri ile incelenmiştir. Her bir yordayıcı değişken (ilişki doyumu, kaygılı bağlanma ve kaçıngan bağlanma) için ayrı olacak biçimde üç model analiz edilmiştir.

Tablo 5

İlişki doyumu, kaygılı ve kaçıngan bağlanma ile aldatmaya yönelik tutum arasındaki ilişkide ebeveyn aldatmasının düzenleyici etkisine yönelik analizi sonuçları

Değişkenler (BD-DV Aldatmaya Yönelik Tutum)	β	S.H.	t	p	Güven Aralığı
Sabit	38.18	2.28	16.74	.00	[33.70, 42.65]
aİlişki Doyumu	-1.99**	.30	-6.66	.00	[-2.57, -1.40]
bEbeveyn Aldatması	-.17	3.60	-.05	.96	[-7.23, 6.89]
a^bİlişki Doyumu^ Ebeveyn Aldatması	.16	.48	.30	.76	[-.79, 1.09]
$R = .30, R^2 = .09$					
Sabit	19.26	1.70	11.36	.00	[15.94, 22.59]
aKaygılı Bağlanma	.06*	.03	2.51	.01	[.01, .12]
bEbeveyn Aldatması	.87	3.08	.28	.78	[-5.17, 6.90]
a^bKaygılı Bağlanma^ Ebeveyn Aldatması	-.01	.05	.17	.87	[-.08, .10]
$R = .13, R^2 = .02$					
Sabit	14.69	1.60	9.17	.00	[11.54, 17.83]
aKaçıngan Bağlanma	.18**	.03	5.67	.00	[.12, .25]
bEbeveyn Aldatması	3.50	2.75	1.27	.20	[-1.90, 8.90]
a^bKaçıngan Bağlanma* Ebeveyn Aldatması	-.05	.05	-.85	.39	[-.15, .06]
$R = .24, R^2 = .06$					

Not.^iki değişkenin etkileşimi * $p < .05$, ** $p < .001$.

Tablo 5'ten de takip edilebileceği gibi, her üç model de, anlamlı bulunmuştur [sırasıyla $R^2 = .30$, $F(3, 747) = 23.81$, $p < .001$; $R^2 = .02$, $F(3, 747) = 4.24$, $p < .001$; $R^2 = .06$, $F(3, 747) = 14.95$, $p < .001$]. Fakat ebeveyn aldatmasının düzenleyici etkisi üç modelde de anlamsız bulunmuştur, sırasıyla $\beta = .15$, $SH = .48$, $p = .76$, %95 GA [-.79, .1.09]; $\beta = .00$, $SH = .05$, $p = .87$, %95 GA [-.08, .10]; $\beta = -.05$, $SH = .05$, $p = .39$, %95 GA [-.15, .06]. Buna göre, ebeveyn aldatması, ilişki doyumu, kaygılı ve kaçınan bağlanma değişkenleri ile aldatmaya yönelik tutum ilişkilerinde düzenleyici bir etkisi olmadığı saptanmıştır. Yukarıda üç modelin analizlerine ilişkin bulgular görülmektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, Türkiye örnekleminde kişilerin aldatmaya yönelik tutumlarında etkili olabileceği düşünülen demografik durumlarına (cinsiyet, eğitim düzeyi, yaş), ilişki durumlarına (ilişki süresi, ilişki durumu, çocuk sahibi olma durumu), aile dinamiklerine ve kişisel süreçlerine (ebeveyn aldatması yaşantısı ve bağlanma biçimi) ve ilişki doyumuna dair değişkenler ile ilişkisi incelenmiştir. Ayrıca, bağlanma boyutları ile aldatmaya yönelik tutum arasında, ebeveyn aldatmasının düzenleyici rolünün olup olmadığı test edilmiştir.

Bu çalışma sonucunda elde edilen bulgular, bu dinamiğin anlaşılması için birtakım önemli bilgiler sunmuştur. Bunlardan bir tanesi yaşın aldatmaya yönelik tutum ile pozitif yönde bir ilişki içinde olduğunun görülmesidir. Diğer bir deyişle, yaş arttıkça kişiler aldatmayı daha kabul edilebilir görmektedir. Benzer şekilde, Whitty (2003) tarafından yürütülen ve yaşın aldatmaya yönelik tutum üzerindeki etkisini araştıran bir çalışmada, gençlerin daha liberal görüşler göstereceği hipotezini test etmek için çeşitli analizler yapılmıştır. Çalışmanın sonucunda söz konusu hipotez doğrulanmayarak yüksek yaş gruplarının aldatmaya karşı daha kabul edici tutumlar sergilediği bulunmuştur. Öte yandan, alanyazında yaş arttıkça aldatmaya yönelik kabul ediciliğin azaldığını bildiren çalışmalar da vardır. Örneğin Sevi ve arkadaşları (2020), gençlerin aldatmayı kabul etmeye daha meyilli olduğunu bulmuştur. Bu bağlamda mevcut çalışma, alanyazında yer alan yaş ve aldatmaya yönelik tutum ilişkisine dair tartışmalara katkı sağlamaktadır.

Öte yandan, kişilerin cinsiyet ve eğitim durumlarının aldatmaya yönelik tutumlarını yordamadığı tespit edilmemiştir. Oysa alanyazında cinsiyet farkları ile ilgili anlamlı farklar raporlanmıştır (Brand vd., 2007; Easton vd., 2007; Frederick vd., 2007; Glass ve Wright, 1992; Spanier ve Margolis, 1983). Ancak bu örnekleme bu farka rastlanmamıştır. Yukarıda bahsedilen araştırmaların sosyokültürel arkaplanı ile günümüz karşılaştırıldığında, hem toplumdaki cinsiyet rollerinin değişmeye hem de cinsel tabuların çatırdamaya başladığı ve bunun bir sonucu olarak aldatmaya yönelik tutumlardaki cinsiyet farklılıklarının azalmış olabileceği söylenebilir. Bununla beraber, mevcut çalışmada alanyazını desteklemeyen bir bulguya ulaşılmasının sebeplerinden

birinin de çalışmanın örneklemindeki kadın katılımcıların sayısı ile erkek katılımcıların sayısı arasındaki eşitsizlik olabileceği düşünülebilir.

Araştırmanın bulguları incelendiğinde, demografik değişkenler kontrol edilmiş ve ilişki durumu ve çocuk sahibi olma durumunun aldatmaya yönelik tutum ile anlamlı ve pozitif yönde ilişkiler gösterdiği görülmüştür. Evli, nişanlı, sevgili, evli değiliz birlikte yaşıyoruz, açık ilişki şeklinde değerlendirilen ilişki biçimleri, resmi veya sözlü bir bağdan daha az bağlı olmaya göre sıralanmıştır. Buna göre, açık ilişki biçimine doğru ilerledikçe beklendiği üzere aldatmaya yönelik tutum puanlarının da arttığı tespit edilmiştir. Ters bir yönden ifade edilecek olursa nişanlı ve evli gibi daha resmi bir ilişki boyutuna doğru ilerledikçe aldatmaya yönelik kabul edici tutumların azaldığı görülmektedir. Bu bulguya göre, daha resmi bir ilişki içinde bulunmayı kabul eden kişilerin bu bağlayıcı rolü benimsediği, dolayısıyla tutumlarının da davranışları ile paralel ilerlediği söylenebilir. Aldatmayı daha kabul edilebilir bulan kişilerin ise açık ilişki şeklinde bağlayıcı olmayan bir ilişki durumu içinde bulunmaları tutarlı görünmektedir.

Çocuk sahibi olma durumu ile aldatmaya yönelik tutum arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Çocuk sahibi olma değişkeni, çocuğu olmayan ve çocuğu olan şeklinde artarak tanımlanmıştır. Dolayısıyla, negatif yönlü bir artış çocuk sahibi olmayı göstermektedir. Bu bulgu, çocuğu olan kişilerin aldatmaya yönelik daha negatif tutumları olduğunu göstermiştir. Alanyazında çocuk sahibi olma ile aldatmaya yönelik tutum arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların sayısı oldukça az olsa da, çocuk sahibi olmanın aldatmaya yönelik tutumlar ile ilişkisine dair bulgular sunan çalışmalar da vardır. Bu çalışmaların bazıları çocuk sahibi olmanın partnerlerin ilişkiye yaptıkları yatırımları arttırdığını ve aldatmayı önleyici bir etki gösterdiğini öne sürerken bazıları ise bu bulgularla çelişen veriler ileri sürerek çocuk sahibi olmanın ihtiyaçları ve stresi artırarak hem duygusal hem cinsel ilişki doyumunu azalttığını öne sürmektedir. Mevcut çalışmanın söz konusu bulgusu ise konu ile ilgili tartışmalara katkı sağlamaktadır.

Regresyon analizinde üçüncü blokta incelenen ebeveyn aldatması yaşantısı, kaygılı bağlanma ve kaçınan bağlanma değişkenleri incelendiğinde, ebeveyn aldatması ve kaçınan bağlanmanın aldatmaya yönelik tutum ile pozitif yönde anlamlı bir ilişkide olduğu görülmüştür. Buna göre, ebeveynleri arasında aldatma yaşantısı olan kişiler, aldatmaya yönelik daha pozitif tutumlara sahiptir. Alanyazında aldatma ile ebeveyn aldatması arasında anlamlı ilişkiler olduğunu söyleyen çalışmalar (Borst, 2015; Fish vd., 2012; Nogales ve Bellotti, 2009; Wolfinger, 2000) olsa da ebeveyn aldatması ile aldatma arasında bir ilişki bulunmadığını iddia eden araştırmalar da mevcuttur (Greene, 2006). Bu durum değerlendirildiğinde, ebeveyn aldatmasının öğrenilmesinden sonra ebeveynler arası ilişkinin seyrinin önemli olabileceği düşünülmüştür. Bunu destekler şekilde, Chaikawe (2009), ebeveynlerin aldatma sürecini nasıl ele aldığının,

çocuğun bağlılık ve güven duygularına uzun vadeli etkilerini olduğunu savunmuştur Ebeveyn aldatmasının kişiyi nasıl etkilediği, ailenin bu duruma nasıl tepki verdiğiğine bağlıdır. Evlilik dışı ilişkinin uzunluğu, sayısı, ailede yaşanan olumsuzluklar veya çocuğun yaşı gibi faktörler bu etkiyi belirlemede önemli bir rol oynar. Ayrıca, ebeveyn aldatması gibi olumsuz bir deneyim yaşayan kişilerin, bu deneyimin onları ilişkisel zorluklara karşı daha dayanıklı hale getirebileceği düşünülmektedir. Zorlayıcı yaşam olaylarının, kişinin sonraki zorlayıcı olaylarla başa çıkma konusunda dayanıklılık kazanmasına katkı sağlayabileceği savunulmuştur (Seery, 2011). Dolayısıyla, ebeveyn aldatması deneyimi, kişilerin ilişkisel zorluklar karşısında daha dayanıklı hale gelmelerine neden olmuş olabilir. Buradan hareketle, ebeveyn aldatması değişkeninin çok yönlü ve karmaşık bir yapısı olduğu ve model olarak daha farklı dinamiklerin de işin içine katılması gerektiği düşünülmüştür.

Bağlanma değişkenlerinden kaçınan bağlanmanın da aldatmaya yönelik tutumu pozitif yönde yordadığı tespit edilmiştir. Alanyazında, bu değişkenler arasında ebeveyn aldatmasının düzenleyici rolü olup olmadığını inceleyen çalışmalarda anlamlı temel etkiler görülmüş olsa da ebeveyn aldatmasının bu ilişkide düzenleyici bir rolü olmadığı görülmüştür. Bu çalışmanın bağlanma boyutlarıyla ilgili sonuçları değerlendirildiğinde temel etkilere göre, hem kaygılı hem kaçınan bağlanan kişilerin aldatmaya yönelik olumlu tutumları vardır. Alanyazında ebeveyn aldatmasının yetişkin bağlanma biçimlerine direkt etkisini inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır fakat ebeveyn aldatması ile oldukça ilişkili olan ve genellikle birlikte ele alınan, boşanma ve bağlanma üzerine yapılan çalışmalar olduğu görülmüştür. Bu çalışmalar, hem boşanmanın bağlanmayı etkilediği yönünde (Brennan ve Shaver, 1994; Fraley ve Heffernan, 2013), hem de etkilemediği yönünde (Hayashi ve Strickland, 1998) birbirleriyle çelişen bulgular öne sürmüştür. Buradan hareketle, mevcut çalışmada da beklenen ilişkinin bulunmaması, ebeveyn aldatması ve bağlanmanın derinlikli incelemeyi gerektiren konular olmasından kaynaklanmış olabileceği düşünülmüştür. Bu gibi süreçlerin hem nicel hem de nitel yöntemlerin birlikte kullanılarak araştırılmasının daha derinlikli sonuçlar sağlayabileceği öngörülmektedir. Bunlara ek olarak, mevcut çalışmanın örnekleme bakıldığında, cinsiyet dağılımına göre ebeveyn aldatması bildiren grubun ve bildirmeyen grubun birbirinden farklı olduğu görülmektedir. Cinsiyet dağılımının daha dengeli dağıldığı örneklerle yürütülen başka bir çalışmalarda farklı sonuçlar elde edilebileceği düşünülmektedir.

Düşük ilişki doyumu deneyimleyen kişilerin aldatmaya yönelik daha kabul edici tutumları olduğu görülmüştür. Bu bulgu, ilişki doyumu ile aldatmanın birbiriyle ilişkili olduğunu öne süren çalışmaların bulgularını destekler niteliktedir (Allen ve Baucom, 2006; Altınok ve Kılıç, 2020; Atkins vd., 2001; Barta ve Kiene, 2005; McDaniel vd., 2017). Bu sonuç, kişileri aldatmaya itecek kadar tatminsizlik hissettikleri bu ilişkileri neden sürdürmeye devam ettikleri sorusunu akla

getirmektedir. Burada şöyle bir soru sorulabilir: İlişkilerdeki görünen tatminsizliğin altında bir tatmin duygusu da yatıyor olabilir mi? Bu soru, tatminsizliklere rağmen süren ilişkilerin doğasını anlama ve tatminsizliğin altında yatabilecek olan diğer dinamikleri araştırma açısından klinisyenlere fikir verebileceği düşünülmektedir.

Tüm incelemeler sonucunda, bu çalışma düşük yaş düzeyinin, çocuk sahibi olmanın, daha resmi bir ilişkide olmanın aldatmaya yönelik negatif tutumları beraberinde getirdiği görülmüştür. Cinsiyet, ilişki süresi ve eğitim durumu ile aldatmaya yönelik tutum arasında ise anlamlı ilişkiler olmadığı görülmüştür. Ayrıca, bağlanma biçimlerinden kaçınan bağlanma ve ebeveyn aldatması deneyiminin bu tutumu arttırdığı görülmüştür. Son olarak, tüm değişkenler kontrol edildiğinde dahi, kişilerin ilişkiden aldıkları doyumun, aldatmaya yönelik tutumlarının önemli bir yordayıcısı olduğunu göstermektedir.

KAYNAKÇA

- Akın, A. (2013). Kavramsal açıdan kendini aldatma (ss. 59-91). İçinde, *Güncel Psikolojik Kavramlar 2 Benlik*. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınları.
- Allen, E. S., & Baucom, D. H. (2006). Dating, marital, and hypothetical extradyadic involvements: How do they compare? *Journal of Sex Research*, 43(4), 307-317. <https://doi.org/10.1080/00224490609552330>
- Allen, E. S., & Baucom, D. H. (2004). Adult attachment and patterns of extradyadic involvement. *Family process*, 43(4), 467-488. <https://doi.org/10.1111/j.1545-5300.2004.00035.x>
- Altınok, A., & Kılıç, N. (2020). Exploring the associations between narcissism, intentions towards infidelity, and relationship satisfaction: Attachment styles as a moderator. *Plos One*, 15(11), e0242277. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0242277>
- Atkins, D. C., Baucom, D. H., & Jacobson, N. S. (2001). Understanding infidelity: correlates in a national random sample. *Journal of Family Psychology*, 15(4), 735. <https://doi.org/10.1037/0893-3200.15.4.735>
- Barta, W. D., & Kiene, S. M. (2005). Motivations for infidelity in hetero-sexual dating couples: The roles of gender, personality differences, and sociosexual orientation. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22(3), 339-360. <https://doi.org/10.1177/0265407505052440>
- Bogaert, A. F., & Sadava, S. (2002). Adult attachment and sexual behavior. *Personal Relationships*, 9, 191-204. <https://doi.org/10.1111/1475-6811.00012>
- Booth, A., & Amato, P. R. (2001). Parental predivorce relations and offspring postdivorce well-being. *Journal of Marriage and Family*, 63(1), 197-212. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2001.00197.x>
- Borst, J. B. (2015). A systematic review of the effects of family conflict: Focusing on divorce, infidelity, and attachment style. Retrieved from Sophia, the St. Catherine University repository website: https://sophia.stkate.edu/msw_papers/426 Erişim, the St. Catherine University repository website, https://sophia.stkate.edu/msw_papers/426
- Brand, R. J., Markey, C. M., Mills, A., & Hodges, S. D. (2007). Sex differences in self-reported infidelity and its correlates. *Sex Roles: A Journal of Research*, 57(1-2), 101-109., 57, 101-109. <https://doi.org/10.1007/s11199-007-9221-5>
- Brase, G. L., Adair, L., & Monk, K. (2014). Explaining sex differences in reactions to relationship infidelities: Comparisons of the roles of sex, gender, beliefs, attachment, and sociosexual orientation. *Evolutionary Psychology*, 12(1), 73-96. <https://doi.org/10.1177/147470491401200106>
- Brennan, K. A., & Shaver, P. R. (1994). Attachment styles and parental divorce. *Journal of Divorce & Remarriage*, 21(1-2), 161-176. https://doi.org/10.1300/J087v21n01_09
- Brennan, K. A., & Shaver, P. R. (1995). Dimensions of adult attachment, affect regulation, and romantic relationship functioning. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 21(3), 267-283. <https://doi.org/10.1177/0146167295213008>
- Brennan, K. A., Clark, C. L., & Shaver, P. R. (1998). Self-report measurement of adult romantic attachment: An integrative overview. In Simpson, J. A. and Rholes, W. S. (Eds.), *Attachment Theory and Close Relationships* (pp. 46-76). Guilford Press: New York.
- Buss, D. M., Larsen, R. J., Westen, D., & Semmelroth, J. (1992). Sex differences in jealousy: Evolution, physiology, and psychology. *Psychological Science*, 3(4), 251-256. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.1992.tb0003>
- Butler, M. H., Rodriguez, M. K. A., Roper, S. O., & Feinauer, L. L. (2010). Infidelity secrets in couple therapy: Therapists' views on the collision of competing ethics around relationship-

- relevant secrets. *Sexual Addiction and Compulsivity*, 17(2), 82-105.
<https://doi.org/10.1080/10720161003772041>
- Büyükşahin, A., Hasta, D. ve Hovardaoğlu, S. (2005). İlişki iştirarı ölççeği (İİÖ): Geçerlik ve güvenirlilik çalışması. *Türk Psikoloji Yazıları*, 8(16), 25-35.
- Chaikaew, S. (2009). The role played by parental infidelity on trust and commitment in young adults (Unpublished Master's Thesis). Graduate School of Psychology, Thailand.
- Easton, J. A., Schipper, L. D., & Shackelford, T. K. (2007). Morbid jealousy from an evolutionary psychological perspective. *Evolution and Human Behavior*, 28(6), 399-402.
<https://doi.org/10.1016/j.evolhumbehav.2007.05.005>
- Edlund, J. E., & Sagarin, B. J. (2017). Sex differences in jealousy: A 25-year retrospective. *Advances in Experimental Social Psychology*, 55, 259-302.
<https://doi.org/10.1016/bs.aesp.2016.10.004>
- Fife, S. T., Weeks, G. R., & Gambescia, N. (2008). Treating infidelity: An integrative approach. *The Family Journal*, 16(4), 316-323. <https://doi.org/10.1177/10664807083232>
- Fincham, F. D., & May, R. W. (2017). Infidelity in romantic relationships. *Current Opinion in Psychology*, 13, 70-74. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2016.03.008>
- Fish, J. N., Pavkov, T. W., Wetchler, J. L., & Bercik, J. (2012). Characteristics of those who participate in infidelity: The role of adult attachment and differentiation in extradyadic experiences. *The American Journal of Family Therapy*, 40(3), 214-229.
<https://doi.org/10.1080/01926187.2011.601192>
- Fraley, R. C., & Heffernan, M. E. (2013). Attachment and parental divorce: A test of the diffusion and sensitive period hypotheses. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 39(9), 1199-1213. <https://doi.org/10.1177/0146167213491503>
- Fraley, R. C., Waller, N. G., & Brennan, K. A. (2000). An item response theory analysis of self-report measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(2), 350-365. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.78.2.350>
- Frederick, D. A., Forbes, G. B., Grigorian, K. E., & Jarcho, J. M. (2007). The UCLA Body Project I: Gender and ethnic differences in self- objectification and body satisfaction among 2,206 undergraduates. *Sex Roles: A Journal of Research*, 57(5-6), 317-327.
<https://doi.org/10.1007/s11199-007-9251-z>
- Glass, S. P., & Wright, T. L. (1985). Sex differences in type of extramarital involvement and marital dissatisfaction. *Sex Roles: A Journal of Research*, 12(9-10), 1101-1120.
<https://doi.org/10.1007/BF00288108>
- Glass, S. P., & Wright, T. L. (1992). Justifications for extramarital relationships: The association between attitudes, behaviors, and gender. *Journal of Sex Research*, 29(3), 361-387.
<https://doi.org/10.1080/00224499209551654>
- Glass, S. P., & Wright, T. L. (1997). Reconstructing marriages after the trauma of infidelity. In W. K. Halford & H. J. Markman (Eds.), *Clinical Handbook of Marriage and Couples Interventions* (pp. 471-507). John Wiley & Sons, Inc.
- Greene, K. H. (2006). Awareness of Parental Infidelity on College Students' Reported Commitment in Romantic Relationships. Doctoral Dissertation, The Florida State University College of Human Sciences, USA. http://purl.flvc.org/fsu/fd/FSU_migr_etd-3996
- Havlicek, J., Husarova, B., Rezacova, V., & Klupilova, K. (2011). Correlates of extra-dyadic sex in Czech heterosexual couples: Does sexual behavior of parents matter? . *Archives of Sexual Behavior*, 40, 1153-1163. <https://doi.org/10.1007/s10508-011-9869-3>
- Hawkins, J. L. (1968). Associations between companionship, hostility, and marital satisfaction. *Journal of Marriage and the Family*, 30(4), 647-650. <https://doi.org/10.2307/349510>

- Hayashi, G. M., & Strickland, B. R. (1998). Long-term effects of parental divorce on love relationships: Divorce as attachment disruption. *Journal of Social and Personal relationships*, 15(1), 23-38. <https://doi.org/10.1177/0265407598151>
- Hayes, A. F. (2022). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach* (3rd edition). New York: The Guilford Press.
- Hazan, C., & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social psychology*, 52(3), 511-524. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.52.3.511>
- Hunyady, O., Josephs, L., & Jost, J. T. (2008). Priming the primal scene: Betrayal trauma, narcissism, and attitudes toward sexual infidelity. *Self and Identity*, 7(3), 278-294. <https://doi.org/10.1080/15298860701620227>
- Jang, S. A., Smith, S., & Levine, T. (2002). To stay or to leave? The role of attachment styles in communication patterns and potential termination of romantic relationships following discovery of deception. *Communication Monographs*, 69(3), 236-252. <https://doi.org/10.1080/03637750216543>
- Mark, K. P., Janssen, E., & Milhausen, R. R. (2011). Infidelity in heterosexual couples: Demographic, interpersonal, and personality-related predictors of extradyadic sex. *Archives of Sexual Behavior*, 40, 971-982. <https://doi.org/10.1007/s10508-011-9771-z>
- McDaniel, B. T., Drouin, M., & Cravens, J. D. (2017). Do you have anything to hide? Infidelity-related behaviors on social media sites and marital satisfaction. *Computers in Human Behavior*, 66, 88-95. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.09.031>
- Negash, S., & Morgan, M. L. (2016). A family affair: Examining the impact of parental infidelity on children using a structural family therapy framework. *Contemporary Family Therapy*, 38, 198-20. <https://doi.org/10.1007/s10591-015-9364-4>
- Nogales, A. & Bellotti, L. G. (2009). *Parents who cheat: How children and adults are affected when their parents are unfaithful*. Florida: Health Communication.
- Pereira, M. G., Taysi, E., Orcan, F., & Fincham, F. (2014). Attachment, infidelity, and loneliness in college students involved in a romantic relationship: The role of relationship satisfaction, morbidity, and prayer for partner. *Contemporary Family Therapy*, 36(3), 333-350. <https://doi.org/10.1007/s10591-013-9289-8>
- Peters, S.D., Meltzer, A.L. (2023). Sex differences: Emotional versus sexual infidelity. In: Shackelford, T.K. (eds) *Encyclopedia of Sexual Psychology and Behavior*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-08956-5_324-1
- Platt, R. A., Nalbone, D. P., Casanova, G. M., & Wetchler, J. L. (2008). Parental conflict and infidelity as predictors of adult children's attachment style and infidelity. *The American Journal of Family Therapy*, 36(2), 149-161. <https://doi.org/10.1080/01926180701236258>
- Rusbult, C. E., Martz, J. M., & Agnew, C. R. (1998). The investment model scale: Measuring commitment level, satisfaction level, quality of alternatives, and investment size. *Personal Relationships*, 5(4), 357-387. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.1998.tb00177.x>
- Sakman, E., Urganci, B., & Sevi, B. (2021). Your cheating heart is just afraid of ending up alone: Fear of being single mediates the relationship between attachment anxiety and infidelity. *Personality and Individual Differences*, 168(091-8869), 110366. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110366>
- Schmitt, D. P. (2005). Is short-term mating the maladaptive result of insecure attachment? A test of competing evolutionary perspectives. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 31(6), 747-768. <https://doi.org/10.1177/0146167204271843>

- Seery, M. D. (2011). Resilience: A silver lining to experiencing adverse life events? *Current Directions in Psychological Science*, 20(6), 390-394. <https://doi.org/10.1177/0963721411424740>
- Selçuk, E., Günaydin, G., Sümer, N., & Uysal, A. (2005). Yetişkin Bağlanma Boyutları İçin Yeni Bir Ölçüm: Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II'nin Türk Örnekleminde Psikometrik Açısından Değerlendirilmesi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 8, 1-11.
- Sevi, B., Urgancı, B., ve Sakman, E. (2020), Who cheats? An examination of light and dark personality traits as predictors of infidelity. *Personality and Individual Differences* 164, 110 – 126. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110126>.
- Spanier, G. B., & Margolis, R. L. (1983). Marital separation and extramarital sexual behavior. *Journal of Sex Research*, 19(1), 23-48. <https://doi.org/10.1080/00224498309551167>
- Tagler, M. J., & Jeffers, H. M. (2013). Sex differences in attitudes toward partner infidelity. *Evolutionary Psychology*, 11(4), 821-832. <https://doi.org/10.1177/147470491301100407>
- Thorson, A. R. (2009). Adult children's experiences with their parent's infidelity: Communicative protection and access rules in the absence of divorce. *Communication Studies*, 60(1), 32-48. <https://doi.org/10.1080/10510970802623591>
- Toplu-Demirtaş, E., Dolunay-Cuğ, F., & Tezer, E. (2014). Aldatmaya yönelik tutum ölçeği'nin Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 5(42). Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tpdrd/issue/21462/229984>
- Treger, S., & Sprecher, S. (2011). The influences of sociosexuality and attachment style on reactions to emotional versus sexual infidelity. *Journal of Sex Research*, 48(5), 413-422. <https://doi.org/10.1080/00224499.2010.516845>
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2020). Evlenme ve boşanma istatistikleri 2019. Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, Ankara.Erişim (2021 Mart): <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Evlenme-ve-Bosanma-Istatistikleri-2019-33708>
- Tuttle, J. D., & Davis, S. N. (2015). Religion, Infidelity, and Divorce: Reexamining the Effect of Religious Behavior on Divorce Among Long-Married Couples. *Journal of Divorce & Remarriage*, 56(6), 475-489. <https://doi.org/10.1080/10502556.2015.1058660>
- Whatley, M. A. (2008). Attitudes toward infidelity scale. 9th ed., (Ed: D. Knox, ve C. Schacht) *Choices in relationships*. Belmont, California: Thompson Wadsworth Publishing.
- Whitty, M. T. (2003). Pushing the wrong buttons: Men's and women's attitudes toward online and offline infidelity. *Cyberpsychology and Behavior*, 6(6), 569-579. <https://doi.org/10.1089/109493103322725342>
- Wiederman, M. W. (1997). Extramarital sex: Prevalence and correlates in a national survey. *Journal of Sex Research*, 34(2), 167-174. <https://doi.org/10.1080/00224499709551881>
- Wolfinger, N. H. (2000). Beyond the intergenerational transmission of divorce: Do people replicate the patterns of marital instability they grew up with? *Journal of Family Issues*, 21(8), 1061-1086. <https://doi.org/10.1177/019251300021008006>
- Yoshimura, C. G., & Galvin, K. M. (2017). General systems theory: A compelling view of family life. In *Engaging Theories in Family Communication: Multiple Perspectives* (pp. 164-174). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315204321>

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Infidelity is considered a significant issue for many couples and is widely recognized as one of the most common reasons for the termination of marriages. In a study conducted in Turkey, the Turkish family structure was examined, revealing that 14% of marriages ended due to infidelity, making it the second most common cause of divorce. This study aims to investigate the influence of various factors (age, gender, education level, relationship status, having a child, parental infidelity experience, attachment patterns, and relationship satisfaction) on individuals' attitudes towards infidelity in their romantic relationships.

Method

The participants of the research consisted of 751 (514 women and 237 men) individuals aged between 18 and 65 years who have been in a romantic relationship for at least six months. In line with the aim of the study, the participants were administered a questionnaire containing various demographic questions related to infidelity, the Experiences in Close Relationships II Scale, the Relationship Satisfaction Subscale, and the Attitude Towards Infidelity Scale. Following ethical approval obtained from the Bahçeşehir University Research and Publication Ethics Committee, measurement tools were distributed through online data collection platforms.

Results

The findings obtained from regression, and moderation analyses are as follows:

1. It is observed that as people get older, they tend to find infidelity more acceptable. The current study contributes to the ongoing debates in the literature, which present conflicting results regarding the relationship between age and attitudes towards infidelity (e.g., Whitty, 2003; Sevi et al., 2020).

2. Generally, it has not been found that individuals' gender or educational status predict their attitudes towards infidelity. Despite this, significant differences related to gender have been reported in the literature (Brand et al., 2007; Frederick et al., 2007; Glass & Wright, 1992; Easton et al., 2007; Spanier & Margolis, 1983). However, no such difference was found in this sample.

3. When demographic variables were checked, it was observed that relationship status and parental status significantly and positively influenced attitudes towards infidelity. Accordingly, in this assessment marked as married, engaged, in a relationship, not married but living together, and in an open relationship, a rating was made indicating a progression from a more formal or verbal bond to a less binding relationship form. Accordingly, as one moves

towards an open relationship form, it was found, as expected, that attitudes towards infidelity also increased.

4. There is a considerable negative association between parental status and views regarding infidelity according to research. The parental status variable was classified as having children or not having children, and it showed an increasing pattern, implying a negative increase in not having children. This finding indicates that those who have children have a more negative view regarding infidelity.

5. When the experience of parental infidelity, anxious attachment, and avoidant attachment variables were examined in the third block, it was observed that parental infidelity and avoidant attachment are positively and significantly related to attitudes towards infidelity. Therefore, individuals who have experienced infidelity among their parents show positive attitudes towards infidelity.

6. It was also determined that avoidant attachment among the attachment variables positively predicts attitudes towards infidelity. In model tests examining whether parental infidelity had a moderating role among these variables, although significant main effects were observed, it was found that parental infidelity did not have a moderating effect.

7. It has been observed that low relationship satisfaction makes individuals more accepting of attitudes towards infidelity.

Discussion and Conclusion

Consequently, this study shows that a lower age level, having children, and being in a more formal relationship are associated with negative attitudes towards infidelity. Gender, relationship duration, and educational status did not have any significant effect. Avoidant attachment and the experience of parental infidelity among attachment styles have also been found to increase these attitudes. Finally, individuals' satisfaction with their relationships has been shown to be a significant predictor of attitudes towards infidelity, even when all the variables are checked. These findings highlight various factors that need to be considered in personal and relational psychotherapy studies, particularly within the context of relationship dynamics.